

KOSE TEATAJA

KOSE VALLA INFOLEHT

Hea mälestus meis avaneb kui õis,
ta puhkemiseks piisab silmapilgust.
...Me õpetaja range olla võis,
kuid aitas mõnest julgustavast pilgust,
ta õhinast ja raugematust hoost,
et innustada meidki, võrukaelu.
Ta aineist - emakeelest, loodusloost
- neist kahest rohkem miski nüüd ei paelu,
sest puude kohinast ja ojaveest
ja lemmikraamatust ja luulesaatest
veel usun leidvat osakese eest
hea õpetaja häälest, silmavaatest.

Eino Sepp

Kaunist õpetajatepäeva!

Täname kõiki Kose valla
õpetajaid, soovime
südamesoojust, rahulikku
meelt ja kindlameelsust
meie järeltuleva põlve
kasvatamisel!

**Kose Vallavolikogu
Kose Vallavalitsus**

KOSE VALLAVOLIKOGUS 23. 09. 2010

Volikogu istungist võtsid osa volikogu liikmed: Astrid Ojasoon, Aivar Pohlak, Eerika Kesküla, Uno Silberg, Eha Sepp, Margus Proos, Aarne Puistama, Merike Kummel, Vello Kivistik, Eero Leedmaa, Tiia Rodi, Irina Meinvald, Andrus Jõffert, Timo Nikitin

Puudusid: Kalle Pormann, Aksa Veinpalu, Tõnno Tiis
Kutsutud: vallavanem Vello Jõgisoo, abivallavanem Merle Pussak ja Kauni Kodu konkursi võitjad.

Volikoguliige Alvar Kasera on peatanud volitused volikogus kolmeks kuuks, tema asendusliige volikogus on Andrus Jõffert. Volikogu annab nõusoleku istungi juhtimiseks volikogu aseesimehele Aivar Pohlakule (volikoguesimehe tervisest tuleneval põhjusel).

1. Volikogu esimees Astrid Ojasoon ja vallavanem Vello Jõgisoo õnnitlesid Kauni Kodu konkursi võitjaid ja andsid üle mastivimplid ja tänukirjad. Maavanema tänukiri anti üle:
  1. Kose alevik, Peetri 4, Katrin ja Ago Pukk
  2. Kose alevik, Spordiväljaku 22, Heiki Piho
  3. Oru küla, Heinamäe 4, Virve ja

Ülo Pronin

4. Karla küla, Sade, Jana ja Margus Proos

Kose valla tänukirja pälvisid erinevates kategooriates:

1. Maakodu- Pikamäni, Palvere külas Annely ja Kristjan Möll
2. Alevikodu- Peetri 4 Kose alevik Katrin ja Ago Pukk
3. Ühiskondlik hoone- Sepa (Oxforell OÜ) Kose-Uuemõisa alevik Gerle ja Raimo Oks

2. **Määrusega 37** kinnitati Kose valla arengukava aastateks 2006-2014.

3. **Määrusega 38** kinnitati Kose valla 2011. aasta eelarve koostamise põhimõtted ja investeringute prioriteetid.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et 2011. aasta eelarvesse planeeritakse tulud maksumääradest ja osalustasudest 2010. aasta tasemel.

4. **Otsusega 59** kehtestati Kose vallas Oru külas Pähklimetsa 6 kinnistu detailplaneering.

5. **Üldinformatsioon OÜ Kose Vesi** juhataja, volikoguliige Margus Proos tutvustas Kose aleviku ja Oru ühisvee- ja kanalisatsiooni rekonstrueerimise projektide hetkeseisu. Volikogu võttis informat-

siooni teadmiseks.

Volikogu korraline istung toimub 21. oktoobril 2010 kell 15.00

Täpsem ülevaade volikogus toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsuste ning määrustega on kättesaadav valla kodulehelt www.kose.ee märksõna „volikogu/protokollid“ ja „volikogu /vastuvõetud/otsused/määrused“ alt. Sama informatsioon on kättesaadav kõikides valla raamatukogudes.

Head vallaelanikud!

Tuletan meelde, et volikogu istungid on avalikud ning seetõttu julgustan aktiivsemalt osalema volikogu istungitel. Kui volikogu päevakorras on otsustamisel Teid puudutav küsimus või teema, oleks otstarbekas olla kohal. Mõnikord soovivad volinikud küsida lisainformatsiooni otse ja ka Teie saate sel kombel otsusest informeeritud otse ja koos emotsioonidega.

Astrid Ojasoon
Kose Vallavolikogu esimees

Kose Vallavalitsus teatab Kose Vallavolikogu 23.09.2010 otsusega nr 59 on kehtestatud Oru külas Pähklimetsa 6 kinnistu (33701:001:0101) detailplaneering.

ÕNNITLEME KÕIKI OKTOOBRIKU SÜNNIPÄEVALAPSI!

Sünnid

KARMEN PIIP
EMMA MIINA NIGUL
MAARJA HERENA SOLOMON
ANNABEL LIIV
KEITLIN VÄLI
KRISTIINA VEINBERG
SANDER LAHE

ÜHISVEEVÄRGI TÖÖDEST KOSE VALLAS

Tänaseks on läbiviidud kõik Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi, Kose valla ja OÜ Kose Vesi poolt rahastatava Kose aleviku reoveekogumisala veemajandusprojekti raames planeeritud 9 riigihanget. Viimane neist oli Kose uue reoveepuhasti ehitamise leidmiseks. Võitjaks osutus Nordecon Infra AS ja Arco Ehitus OÜ ühispaakumine. Ehitus algab selle aasta oktoobris ja puhasti peab olema valmis 2011 aasta detsembris. Augusti algusest on tööd käinud ka Oru külas Männimäe piirkonnas, kus paigaldatakse samuti uued vee- ja kanalisatsioonitorustikud ning rekonstrueeritakse Männimäe pumbajaam. Sinna paigaldatakse ka vees lahustunud raua eraldamiseks vastavad filtrid. Töid finantseerib Kose vald ja SA Keskkonnanvesteeringute Keskus. Tööd peavad olema valmis oktoobri keskpaigaks.

Seoses ülaltoodud ehitustöödega on muidugi rikutud asulates elavate inimeste heaolu ja rahu. Tolm, pori, müra, übersõidud – need on selliste ehitustega alati kaasnevad ebameeldivused ja kellele need meeldiks.

Siinjuures tahan tänada kõiki nende piirkondade elanikke väga mõistva suhtumise eest ja vabandada ebameeldivuste pärast!

Seoses eeltooduga on minult korduvalt küsitud mõningaid küsimusi, mis võib-olla pakuks huvi ka laiemale ringile ning milledest seetõttu allpool kirjutan.

Miks tööde tempo on nii madal? Torustike ehitustöödel mõjutab tempot ristumiste arv teiste kommunikatsioonidega (torud, kaablid), pinnase iseloom ja torustike paigaldussügavus. Kosel on olnud ühe ehitusbrigaadi keskmine tööpäevane liikumistempo 15-20 jm. Ja see on praktikas tavaline kiirus. Kui hakata kiiremini panema, siis kannataks kvaliteet.

Miks Kehra maanteel tööd ei edene?

Kehra maanteel kattusid torutööd ja teehitustööd. Teehitustööde

tellijaks on Maanteeamet ja töid teostab TREV-2. Tööd takerdusid kohe kevadel Elionile kuuluvate ja teealal asuvate sidekaablite ümberpaigutamise taha. Selgus, et seda tööd ei olnud ettenähtud ei teede ehitajale ega ka torustike paigaldajale. Et leida tehniliselt ja rahaliselt sobiv lahendus kulus pea poolteist kuud.

Ka on olnud torustike paigaldamise kiirus seal madalam, kuna teeala on eriti täis nii uusi kui ka vanu kaableid, torusid. Kahjuks ei tea tihti ka kommunikatsioonide valdajad ise, kus need täpselt asuvad, mis seisus need on ja mis töötavad, mis mitte.

Soovida on jätnud ka teehitaja ja torustike ehitaja omavaheline koostöö- ja nii see aeg ongi kahjuks kulunud.

Miks ei taastata üleskaevatud teid?

Peale peatrasside valmimist-kontrollimist tuleb teha n.ö majaühendused, ehk kõrvalharud. Selleks tuleb jälle kohati tee lahti kaevata. Majaühendusi ei saa aga enne teha, kui on võimalik anda uusi veetorusid mööda tarbijatele vett ja vastu võtta uute kanalisatsioonitorude kaudu reovett. See võimalus tekib alles nüüd, oktoobri alguses.

Lisaks kontrollitakse kanalisatsioonitorustikke torusse aetava video-kaameraga, mis määrab torustike kalded ja filmib vead. Üldelevinud praktika on, et enne teid taastama ei hakata, kui see töö on tehtud ja vajadusel vead parandatud. Ka see venitab teede taastamist.

Seega taastatakse osa teid kindlasti veel nüüd sügisel ja osad jäävad kevadeks. Viimasel juhul katab ehitaja lõhutud teede osad talveks mustkatte freespuruga. Viimane ei sega lumelükkamist ja väldib teede poriseks muutumist.

Miks joogivee kvaliteet on läinud kohati hullemaks?

Igasuguste veekatkestuste, torude ümberühendamiste puhul pannakse liikuma aastakümnete jooksul veetorusse sadestunud ained.

Euroopa Liit
Ühtekuuluvusfond

Eesti tuleviku heaks

Eelkõige on nendeks rauaühendid segamini peenliivaga. Kui taastatakse veeühendus, siis hõljuvad need ained torudes päevi, kuid kuna vett pidevalt tarbitakse, siis juhitakse need ained koos tarbeveega kraanide kaudu tarbijate juures torudest välja. Kahjuks on see paratamatus ja see kestab nii kaua, kuni on antud kinnistu ühendatud juba uute veetorusdega.

Kunas hakkab saama kraanist puhast vett?

Kosel annab uus veetöötusjaam vett vanadesse torudesse alates 10. septembrist.

1. oktoobrist said läbi kõik seadmete testimised ja siis algas n.ö kolmenädalane käitamisperiood, mille jooksul võetakse korduvalt veeproove ja timmitakse lõplikult paika asula võrku lastava vee kvaliteet. Täna seid kliente hakatakse uute torude kaudu peale ühendama oktoobri teisest nädalast. Siis peaks neil inimesetel kraaniveekvaliteet hüppeliselt paranema.

Orus, Männimäel käivitati pumbajaam 27. septembrist ja kliente hakati peale ühendama oktoobri algusest.

Mida tuleb teha, et saaks liituda ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga?

Liitumise protsess on tavakodaniku jaoks suhteliselt keeruline ja bürokraatlik. Selle määravad ära mitmed seda valdkonda reguleerivad seadused ja eeskirjad. Oleme püüdnud omaltpoolt võimalikult lihtsalt selle lahti seletada Kose Vesi kodulehel (www.kosevesi.ee), almrubriigis „Kliendiinfo/Liitumine“. Kellel ei ole võimalik seda infot lugeda, siis aitab teid selles küsimused meie klienditeenindaja Helja Nikitin (6751267). Midagi ületamatut liitumises ei ole ja aitame teid kuidas oskame.

Millal võib enda torud välja

ehitada ja liita Kose Vesi torudega?

Kõigepealt tuleb meilt küsida tehnilised tingimused liitumiseks, mille järgi võite tellida oma kinnistusesse torude ehitustöö. Kindlasti tuleb enne kaeviku

kinnijamist meile ette näidata maa sisse jääv veetoru osa. Edasi tuleb juba järgida eelpool toodud liitumisinfort.

Omavaliline ühendamine on keelatud ja võib kaela tuua trahvid! See oleks sama nagu viskate üle Eesti

Energiale kuuluvate traatide konksud ja hakate siis tuppa toodu juhtmeid pidi elektrit tarbima. See on vargus ja karistatav.

Margus Proos
OÜ Kose Vesi juhataja

UUEST PÕHIKOOLI- JA GÜMNAASIUMISEADUSEST

Lapsevanema kohustused juhitudes uuest Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest.

Uus Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus hakkas kehtima 1.septembril 2010.

Käesoleva seadusega sätestatakse põhikooli ja gümnaasiumi õppekorralduse alused, õpilase ning õpilase vanema või eestkostja õigused ja kohustused, koolitöötajate õigused ja kohustused, kooli pidamise ja rahastamise alused ning kooli õppe- ja kasvatus-tegevuse üle teostatava riikliku järelevalve alused.

Eraldi peatükina on välja toodud koolikohustuse täitmise tagamine kus on ära määratletud koolikohustuse mõiste, kooli rakendatavad tugi- ja mõjutusmeetmed, valla meetmed ning täpselt välja toodud lapsevanema, kooli, valla vastutus koolikohustuse täitmisel, sealhulgas õpilase puudumisest teavitamisel. Põhjalikumalt saab seadusega tutvuda Riigi Teatajas kuid antud artiklis toon välja olulise lapsevanema jaoks.

Mida mõistetakse seadusest lähtuvalt koolikohustuse all?

Koolikohustus on kohustus osaleda kooli päevakavas või individuaalses õppekavas ettenähtud õppes, täita õpiülesandeid ning omandada teadmisi ja oskusi oma võimete kohaselt. Koolikohustust ei loeta täidetuks, kui koolikohustuslik isik ei ole kantud ühegi kooli nimekirja või puudub õppes mõjuva põhjuseta. Koolikohustuslik isik Eesti Vabariigis on isik kes on saanud enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit seitsmeaastaseks. Isik on koolikohustuslik kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni. Koolikohustuse täitmise

alustamise edasilükkamist ühe õppeaasta võrra saab vanem taotleda läbi nõustamiskomisjoni olles esitanud vastava taotluse. Seda kasutatakse juhul kui koolikohustuslik isik ei ole terviseseisundist tulenevalt koolikohustuslikku ikka jõudes saavutanud õpingute alustamiseks vajalikku koolivalmidust

Millised on vanema kohustused koolikohustuse täitmise tagamisel?

Seadusest tulenevalt on vanem kohustatud võimaldama ja soodustama koolikohustuse täitmist, sealhulgas:

- 1) looma koolikohustuslikule õpilasele kodus õppimist soodustavad tingimused ja õppes osalemise eeldused;
- 2) esitama koolile oma kontaktandmed ja teavitama nende muutustest;
- 3) tutvuma koolielu reguleerivate aktidega;
- 4) tegema koostööd kooliga käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras;
- 5) kasutama meetmeid, mida talle pakub kool või elukohajärgne vallavalitsus;
- 6) pöörduma kooli ettepanekul nõustamiskomisjoni poole;
- 7) taotlema vajaduse korral koolilt ja õpilase elukohajärgselt vallavalitsuselt õigusaktides sätestatud koolikohustuse täitmise tagamise meetmete rakendamist.

Kui vanem ei täida eelnevalt ülesloetud kohustusi, on vallavalitsus kohustatud kasutusele võtma vajalikud meetmed lapse õiguste kaitsmiseks.

Mida saab teha kool koolikohustuse täitmise tagamiseks? Koolikohustuse täitmise tagamiseks

kohaldab kool õppes mõjuva põhjuseta puudunud õpilase suhtes tulenevalt puudumise põhjustest ühte või mitut seaduses sätestatud tugi- ja mõjutusmeetet, eesmärgiga mõjutada õpilasi kooli kodukorra kohaselt käituma ja teistest lugu pidama ning ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist koolis. Rakendatavad meetmed õpilase suhtes peavad olema põhjendatud, asjakohased ja proportsionaalsed.

Kusjuures enne tugi- või mõjutusmeetme määramist kuulatakse ära õpilase selgitused ja põhjendatakse õpilasele tugi- või mõjutusmeetme valikut. Õpilasel ja mõnel juhul ka vanemal võimaldatakse enne mõjutusmeetme rakendamist anda arvamus õpilase käitumise ja mõjutusmeetme rakendamise kohta. Tugi- ja mõjutusmeetme rakendamise teavitamise kord on sätestatud kooli kodukorras. Üldjuhul otsustab mõjutusmeetmete rakendamise direktor või tema volitatud isik.

Kui kooli rakendatavad meetmed ei avalda mõju või neid ei ole võimalik rakendada põhjusel, et kool ei saa õpilase või vanemaga kontakti, pöördub kool järgmiste meetmete rakendamiseks vallavalitsuse poole.

Mida saab vald teha koolikohustuse täitmise tagamiseks?

Koolikohustuse täitmise tagamiseks toetab koolikohustusliku isiku elukohajärgne vald vastavalt vajadustele ja võimalustele koolikohustuslikku isikut, vanemat ja kooli, luues oma pädevuse piires tingimused koolikohustuse täitmiseks, sealhulgas:

- 1) korraldab koolikohustuslike isikutega tegelemist, koolikohustuse täitmata jätmise põhjuste välja-

selgitamist ning meetmete rakendamist koolikohustust mittetäitvate isikute suhtes,

2) korraldab võimaluse korral koolituse vanematele, kelle lapsed ei täida koolikohustust, et toetada neid tingimuste loomisel koolikohustuse täitmiseks;

3) esitab alaealise mõjutusvahendite seaduse kohaselt alaealiste komisjonile taotluse alaealise õigusrikkumise asja arutamiseks.

Millistel juhtudel võib koolist puududa?

Õppest puudumine on lubatud üksnes mõjuvatel põhjustel sest õpilasel on õigus ja kohustus täita õpiülesandeid ja osaleda temale kooli päevakavas või individuaalses õppekavas ettenähtud õppes.

Kool hindab, kas õppest puudumise põhjuseid saab lugeda mõjuvaks. Seadusest tulenevalt on õppetundidest puudumise mõjuvad põhjused järgmised:

1) õpilase haigestumine või temale tervishoiuteenuse osutamine;

2) läbimatu koolitee või muu vääramatu jõud, sealhulgas rahvatervise seaduse § 8 lõike 2 punkti 3 alusel sotsiaalministri määramises sätestatud ilmastikutingimused, mille puhul on põhjendatud õppest puudumine;

3) olulised perekondlikud põhjused;

4) muud kooli poolt mõjuvaks loetud põhjused.

Kool sätestab kooli kodukorras õppest puudumisest teavitamise korra. Kool on kohustatud õppest puudumiste üle arvestust pidama ning tegema kokkuvõtte vähemalt üks kord õppeveerandi jooksul ja teavitama sellest vanemat. Vanemal on kohustus teavitada kooli (klassijuhatajat) õpilase õppest puudumisest ja selle põhjustest hiljemalt õppest puudumise esimesel õppepäeval. Kui vanem ei ole kooli õpilase puudumisest teavitanud,

teavitab kool sellest vanemat hiljemalt järgmisel õppepäeval. Hiljemalt ülejäämisel õppepäeval pärast puudumise põhjuste äralangemist teavitab vanem kooli puudumise kestusest.

Kui koolitöötajal on tekkinud põhjendatud kahtlus, et õpilase puudumise põhjendamisel on esitatud ebaõigeid andmeid, on koolil õigus taotleda vanemalt täiendavaid selgitusi või pöörduda õpilase elukohajärgse vallavalitsuse poole, kes korraldab meetmete rakendamise puudumise tegelike põhjuste väljaselgitamiseks ja koolikohustuse täitmise tagamiseks.

Kui vanem ei ole kooli õpilase puudumisest teavitanud ning koolil ei õnnestu puudumise põhjust välja selgitada, teavitab kool hiljemalt järgmisel õppest puudumise päeval sellest õpilase elukohajärgset vallavalitsust. Sellisel juhul on vallavalitsus kohustatud korraldama meetmete rakendamise puudumise põhjuste väljaselgitamiseks ja koolikohustuse täitmise tagamiseks. Andmed õpilaste kohta, kes on ühe õppeveerandi jooksul õppest mõjuva põhjuseta puudunud enam kui 20 protsendist õppetundidest, kantakse hariduse infosüsteemi õpilaste, üliõpilaste ning arstresidentide alamregistrisse.

Milline on vanema vastutus koolikohustuse täitmise tagamata jätmise eest?

Vanemat karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut, kui tema koolikohustuslik laps ei ole kantud ühegi kooli nimekirja või on ühe õppeveerandi jooksul põhjendamata puudunud rohkem kui 20 protsendist õppetundidest. Antud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja väärtemenetluse seadustiku sätteid ning väärtegade kohtuväliseks menetlejaks on õpilase elu-

kohajärgne vallavalitsus.

Vanemat ei karistata, kui ta on koolilt või õpilase elukohajärgselt vallavalitsuselt taotlenud koolikohustuse täitmise tagamiseks meetmete rakendamist, on kooli või vallavalitsuse poolt pakutud ja rahastatud meetme rakendamisele nõustunud ning rakendamisel ka aktiivselt osalenud, kui sellekohased meetmed eeldavad vanema taotlust, nõusolekut või aktiivset osalemist. Vanemale määratud rahatrahvi võib vanema nõusolekul asendada üldkasuliku tööga, kasvatusalase koolitusega või lapsega koostevõimega. Vanem rakendatakse üldkasulikule tööle 10–50 tunni ulatuses, tööst ja õppimisest vabal ajal. Üldkasuliku töö eest tasu ei maksta. Üldkasuliku tööle rakendatud vanemale laienevad töö- ja tervisekaitset reguleerivad õigusaktid. Kui vanem hoidub üldkasulikust tööst kõrvale, pööratakse temale määratud trahvi täitmisele.

Kolm kõige tähtsamat pidepunkti, et koolikohustuse täitmine laabuks

1) suhelge lapsega, olge kursis tema õppimise ja koolis käimistega
2) hoidke sidet klassijuhatajaga, s.t. koheselt teatage lapse puudumisest koolist, samas olge ise klassijuhatajale kättesaadav õpetajapoolse info saamiseks. Laps peab tunnetama, et ta pole jäetud omapäi.

3) pöörduge aegsasti spetsialisti poole. Kose vallas on sotsiaalpedagoogid ja lastekaitse spetsialist, kes lähtuvalt probleemist püüavad suunata ja aidata lahenduste leidmisel.

Erge Loorits
haridus- ja kultuurinõunik

Sügiseks Silmarõõmu silmade kontroll ja prillide müük
14. oktoober 2010. a. kella 10.00-st Kose Spordimajas
INFO ja eelregistreerimine telefonil 6464614

TAGASIVAADE KOSE GÜMNAASIUMI IV KOOLIASTME 2009/10 ÕPPEAASTALE

Eelmisel õppeaastal õppis gümnaasiumiastmes 10. – 11. klassides 130 õpilast ja lõpetajaid oli 51. Kokkuvõttes võib kooliaastat pidada edukaks, sest gümnaasiumist välja langes vaid 7 õpilast. 12. dates klassides anti välja **2 hõbemedalit – Kaisa Karronile ja Piia Jõulile** ning kiitusega lõpetasid **7 õpilast – Nele Jaago, Tähti Kull, Angela Lüll, Susanna Oja, Kairit Rüütsalu, Kadri Sepp, Gerli Villak.**

Võrreldes eelmise õppeaastaga oli õppeedukuse keskmine näitaja veidi tõusnud. Kuid siiski madalam üle-eelmisest aastast. Languse ühe mõjutegurina tuleb arvestada sellega, et koolis on juba teist aastat õppetöösse lülitunud rakendusliku suunaga- ehk tehnoloogiaklassid. Nende keskmised tulemused on nõrgemad akadeemiliste klasside tulemustest, kuid kui edaspidi õppeedukuse keskmine enam ei lange, siis tuleb nentida fakti, et kooli poliitika (T klassi loomine) annabki sellise tulemuse ja see näitaja ei ole sugugi negatiivne vaid aktsepteeritav tulemus. Esimene lend tehnoloogiaklassi õpilasi lõpetab sellel aastal. Omalt poolt soovime, et tehnoloogiaklassist saaks konkurent akadeemilisele klassile ja „hitt“ õpilaste seas, sest seal omandatu on põnev, vajalik ja asjalik. Samuti ei tehta T-klassis teadmiste omandamisele vähimatki allahindlust – riigieksamite peavad sooritama kõik õpilased võrdsetel alustel.

Gümnaasium on koht, kus tuleb erilist tähelepanu suunata andekate õpilaste õpingute ja arengu toetamisele. Gümnaasium võis eelmisel õppeaastal rõõmustada edukate õpilaste ja pühendunud õpetajate üle matemaatikas (õpetajad **Liina Urgas, Ülle Pässä**), geograafias (õpetaja **Epp Tähe**) ja inglise keeles (õpetajad **Leili Bergmann ja Tiia Puistama**), kelle ainete riigieksamite tulemused olid tublisti üle vabariigi keskmise.

Lisaks olümpiaadidele ning võistlustele on andekuse arendamiseks õpilasi suunatud õppima teaduskoolidesse. Eelmisel õppeaastal anti välja Taru

Ülikooli Teaduskooli lõputunnistused järgmistele gümnaasiumiastme õpilastele:

1. **Christopher Ojasaar** – „Eluline matemaatika“
2. **Ott Matiisen** – „Orgaaniline keemia“
3. **Kaia Tärnpu** – „Eluline matemaatika“
4. **Nele Jaago** – „Tunne iseennast“
5. **Tähti kull** – „Täiendavaid teemasid koolimatemaatikale III“

Üheks andekamaks ja edukamaks õpilaseks gümnaasiumis on kindlasti **Ott Matiisen**, kelle „trofeedeks“ haridusmaastikul said eelmisel aastal Harjumaa 11. klasside geograafia olümpiaadil I koht, Harjumaa 11. klasside matemaatikaolümpiaadil I koht, Harjumaa 11. klasside bioloogiaolümpiaadil I koht ja Harjumaa 11. klasside ajaloo-olümpiaadil 5. koht. Tubli esines ka **Merily Salura**, kes sai Harjumaa 10. klasside emakeeolümpiaadil II koha. Merily Salura hobi on fotograafia ja selles liinis saavutas ta RMK loodusfoto konkursil „Eesti imelised maastikud“ 10. – 12. klassidele I ja II koha.

Õpilasi juhendasid õpetajad **Rein Tint, Ly Renter, Epp Tähe, Ülle Pässä, Ave Oja.**

„Mens sana in corpore sano“ – nii ütles Juvenalis. See tähendab – terves kehas olgu terve vaim. Tervet vaimu toidab kaunis kunst. Terve keha eest peab inimhing ise hoolt kandma. Sellega on gümnaasiumis suurepäraselt toime tulnud **Juhan -Kustav Aiaotsa**, kes saavutas Harjumaa laululaps 2009 lauluvõistlusel 16-18 aastaste noorte vanusegrupis II koha. Õpilast juhendas õpetaja **Anne Kruise.**

Harjumaa koolidevahelisel võrkpallivõistlusel saavutasid II koha Kose Gümnaasiumi meeskonna koosseisus **Kaspar Mesila, Siim Suurkask ja Kaur Sults.** Õpilasi juhendas õpetaja **Margus Matiisen.**

T klassi õpilased osalesid õpetaja **Kadri uustalu** juhendamisel Vabariiklikul tehnostiiger õpilaskonkursil 3D modelleerimises teemal „Mööbel“ ja saavutasid: **Siim Sein** II koha ja **Mait**

Vestel VI koha. Seega esimesed head tulemused ka tehnoloogiaklassi õpilastelt juba olemas!

Koolis koostati sellel aastal 26 uurimistööd ajaloos ja kunstiopetuses. Valitud teemad ja praktilised tööd olid väga huvitavad. Viis tööd esitati kooli poolt osalemaks Viimsi Õpilaskonverentsil 2010. Konverentsil esitatutest töödest said 2 tööd korraldajate ja muuseumiesindajate poolt ära märgitud:

1. **Angela Lüll** – „Harri Henn – minu aateline vanaisa“;
2. **Kadri Sepp** – „Perekond Sulgede küüditamine“.

Huvitav uurimistöo kunstiopetuses oli **Ott Heiskonenil** – „Grafiti – kunst või vandalism“. Antud töö praktiline osa jääb kaunistama Kose Gümnaasiumi II korruse koridori – õpilane annetas töö koolile.

Lisaks sellele osalevad õpilased edukalt Kose Spordikooli, Kunstikooli ja Muusikakooli töös.

Meie koolis antavast konkurentsi-võimelisest haridusest annab tunnistust ka see, et 75% lõpetajatest jätkasid oma haridusteed kõrgemates õppeasutustes nii Eestis kui välismaal. Võib lisada veel sedagi, et 3 lõpetajat asusid tööle välismaal selleks, et saada hea keelepraktika ja kultuurikogemus. Ning seda mitte seepärast, et nad poleks Eestis hakkama saanud - kõik kolm said tasuta õppekohtadele erinevates kõrgkoolides, kuid siiski otsustasid nad minna aastaks omandama keelt ja avardama silmaringi välismaal. Seega annab meie kool noortele ka piisavalt julgust, enesekindlust ja pealehakkamist elus edasijõudmiseks. Soovime tänada KÕIKI õpetajaid, kes oma tänuväärset tööd endiselt südamega teevad. Et õpilased saaksid hakkama, selleks vajame hädasti just nimelt õpetajaid, mitte tunniandjaid. Kes teeb oma tööd südamega, selle soojus jõuab ka kõige õpihimutuma õpilaseni ja teeb imesid!

Eelika Lüll

Kose Gümnaasiumi IV kooliastme õppealajuhataja.

ÜLEVAADE KOSE GÜMNAASIUMI 1. JA 2. KOOLIASTME 2009/2010 ÕA ÕPPE-KASVATUSTÖÖST

1. ÕPILASTE ARV

1.septembril 2009. a alustas Kose Gümnaasiumis 1. – 6. klassides õppetööd 243 õpilast, neist 124 poissi ja 119 tüdrukut. Õppeperioodi lõpus peale täiendavat õppetööd 18.06 2010.a 242 õpilast, neist 124 poissi, 118 tüdrukut .

2. ÕPPEEDUKUS, KVALITEET JA NÕRGAD

Õppeedukus 2009/2010 õa seisuga 18.juuni 2010.a **100%**.

Kvaliteet (hindele „5“ ja „4-5“ õppijad) 2009/2010 õa seisuga 18.juuni 2010.a: 1.kooliastmes **81%** (poisid 75%, tüdrukud 87,5%); 2.kooliastmes **52,8%** (poisid 41,7%, tüdrukud 64,3%)

Hindele „5“ õppis: 1.kooliastmes **28 õpilast** (7 poissi, 21 tüdrukut); 2.kooliastmes **23 õpilast** (6 poissi ja 17 tüdrukut)

Hindele „4-5“ õppis: 1.kooliastmes **53 õpilast** (32 poissi, 21 tüdrukut); 2.kooliastmes **52 õpilast** (24 poissi ja 28 tüdrukut)

Nõrku õpilasi seisuga 18.juuni 2010.a ei olnud (kahe kooliastme peale oli 1 õpilane täiendaval õppetööl ning sooritas selle 18-ndaks juuniks). **Koduõppel** oli 2 õpilast.

Võrreldes eelmise õppeaastaga on:

I kooliastmes õppeedukus jätkuvalt 100% (nii poistel, kui tüdrukutel); kvaliteet madalam 1% võrra, poiste õppekvaliteet sel õa 2% võrra kõrgem, tüdrukutel 3,5% võrra madalam, kui eelmisel õa-l; mitterahuldavalt õppijaid nagu eelmisel, nii ka sel õa-l ei ole .

II kooliastmes õppeedukus **1% võrra kõrgem eelmise õa õppeedukusest, poiste õppeedukus 3% võrra kõrgem eelmise õa õppeedukuse näitajast, tüdrukute õppeedukus jätkuvalt 100%; kvaliteet 0,2% võrra madalam, poiste õppekvaliteet 0,7% võrra kõrgem, tüdrukutel õppekvaliteet 0,7% võrra madalam, kui eelmisel õa-l; sel õa-l mitterahuldavalt õppijaid (seisuga 18.juuni 2010) ei ole, so 1% võrra vähem kui eelmisel õa-l, poiste hulgas 3% võrra vähem ja tüdrukute hulgas jätkuvalt 0%.**

3. LUGEMISKONTROLL JA TASEMETÖÖD

1.klass lugemiskontroll: tekst oli jõukohane, ülesandeks teksti mõistmine, et seejärel küsimustele vastata ja vanasõna selgitada. Lugemiskontrolli tulemused mõlemas klassis head. Parimad lugejad: 1.a kl – Miia Eliise Sarapuu, 1.b kl – Eleanor Hiietam, Birgit Vainu. 1.a kl. õp. Kristi Vanakõrts, 1.b kl. õp. Sirje Truuväärt

2010. a 3. klassi matemaatika riikliku tasemetöö tulemused head, kuigi töö ei olnud väga hästi koostatud. Ülesanded ei olnud tasakaalus, kuid olid huvitavad, eeldades mittetraditsioonilist lähenemist. Töö tulemustest nähtub, et töö oli õpilastele jõukohane. Tasemetööde keskmine hinne, sooritamise edukus ja kvaliteet näitavad, et õpilased on 1.kooliastme lõpus nõutavad õpitulemused ja -pädevused hästi omandanud.

Keskmine hinne 4,03. Parimad sooritajad: 3.a kl – Pille Mihkelsoo, Jürgen Nurmik ; 3.b kl – Karol Hanga, Aurora Mikk. Õpetajad: Marju Pärn, Maarika Harmipaik

2010 a 6.klassile koostatud riiklikud eesti keele ja loodusõpetuse tasemetööd vastasid õppekavale. Tasemetööde keskmine hinne, sooritamise edukus ja kvaliteet näitasid, et sel õa-l 2. kooliastmes kontrollitud õpitulemused ja -pädevused on saavutatud. Eriti hästi õnnestus eesti keele tasemetöö (õp Kadri Kakkum õpetas alles esimest aastat). Keskmine hinne 4,17. Parimad sooritajad: 6.a kl – Madli Viiul, Gertrud Sild, Marta Viiul, Linda Johanna Harmipaik , 6.b kl – Jaagup Jaanovits, Maris Merelaid, Joosep Silver, Madis Venno. Õpetaja : Kadri Kakkum.

6.kl – loodusõpetus. Töö tulemused head. Keskmine hinne 3,9. Parimad sooritajad: 6.a kl – Madli Viiul, Marta Viiul, Helle Mihkelsoo, Linda Johanna Harmipaik; 6.b kl – Hanna Heinnurm, Kairi Mägi, Jaagup Suuroja, Pärtel Julius Pluss. Õpetaja: Epp Tähe.

4. KOOLIKOHUSTUSE TÄITMINE

1.– 3. klass

4.-6. klass

Õpilaste arv	Ühe õpilase kohta	Puudutud tunde kokku	Haigusega	Vabandatavad	Kooli esindamine	Põhjuseta	Õpilaste arv	Ühe õpilase kohta	Puudutud tunde kokku	Haigusega	Vabandatavad	Kooli esindamine	Põhjuseta
100	66,9	6694	4631	1642	336	28	142	82,8	11751	7349	3146	851	280

Puudunud 397 tundi vähem kui eelmisel õppeaastal, kuid ühe õpilase kohta puudunud 4,2tundi rohkem. Põhjuseta puudunud 25 tundi vähem.

5. KOKKUVÕTE

Õppe- ja kasvatustöö koolis toimub riikliku õppekava alusel välja töötatud kooli ainekavade ja õpetajate koostatud tööplaanide järgi. 1. - 4. klassini õpetatakse ja õpitakse koduklassides, vanemates klassides kabinettsüsteemis. Selline töökorraldus tagab õpetajatele tundide efektiivsema läbiviimise ning erinevate õppemeetodite kasutamise. Õppimist toetab osalemine maakonna olümpiaadidel, õpilasvõistlustel, konkurssidel jms (Rahvusvahelisel Matemaatikavõistlusel Känguru 29.koht 4031-st 3.b kl Aurora Mikk juhendaja õp Maarika Harmipaik). Õpilased on hästi ettevalmistatud ja esinavad kooli edukalt.

Riiklike tasemetööde keskmine hinne on „hea“ või peaaegu „hea“ (vahemikus 3,75 – 4,17).

Vajadusel saavad õpilased abi koolis pakutavast tugisüsteemist (kõneravi, parandusõppe rühmad, konsultatsioonitunnid, pikapäevarühm), mis omakorda aitab koolitunnis paremini toime tulla.

Koolikohustuse täitmisel tõsiseid probleeme ei ole, e-kool võimaldas väga täpset puudumiste arvestust ja üksikute puudujatega tegeldakse eraldi.

Klassijuhatajad on tublid ja aktiivsed oma klassi juhendamises, ürituste korraldamises ja ka dokumentatsiooni korrashoius. Ürituste korraldamisega ja tiheda koostööga lapsevanematega paistavad silma eelkõige algklassid. Järjest rohkem viiakse läbi ka arenguveestlusi.

Info vahendamine lapsevanematele toimub telefoni, maili, e-kooli, foorumi, kodulehe, arenguveestluste, koosolekute, õpilaspäevikute, erinevate ürituste kaudu.

Kaks korda aastas toimuvad lastevanemate üldkoosolekud ja klassides korralised lastevanemate koosolekud. Kahjuks leidub lastevanemaid, keda ei huvita lapse edasijõudmine koolis. Koostöös sotsiaalpedagoogiga jälgitakse selliste laste käekäiku ja koolikohustuse täitmist. Vajadusel on pöördutud abisaamiseks ka valla noorsootöötaja ja alaealiste komisjoni poole..

Sügisest kevadeni toimub õpe kuueaastastele . Sotsialiseerutakse ja valmistatakse kooliks. Eelkooliõpet viivad läbi neljandate klasside klassijuhatajad, kuna nemad on järgmisel õppeaastal uute õpilaste klassiõpetajad ja -juhatajad.

Huvitegevus toetab kooli õppekava. Lisaks kooliringidele (mudilaskoor, poistekoor, lastekoor, rahvatants, sportmängud) õpitakse Kose Muusikakoolis, Kunstikoolis, Spordikoolis, Karateklubis, jne.

Loen 2009/2010 õa kordaläinuks.

Sirje Hanikat

1. ja 2. kooliastme õppealajuhataja

HARJU MAAVALITSUSE PRESSITEADE

Selgunud on Harjumaa aasta õpetajad 2010

Tallinn, 20. september 2010

Sel aastal valiti Harjumaal aasta õpetajateks 21 haridustöötajat. Maakonda esindavad haridus- ja teadusministri vastuvõtul Marika Kuusmann, Tabasalu lasteaaed "Tibutare" õpetaja ja Jelena Laanjärv, Saue Gümnaasiumi vene keele õpetaja ja klassijuhataja. Harjumaa aasta õpetajaid tänatakse 6. oktoobril Rahvusooperis Estonia. Aasta õpetaja tiitli eesmärgiks on tõsta esile, tunnustada ja tutvustada üldsusele õpetajaid, kasvatajaid, haridusasutuste juhte ja teisi haridustöötajaid, kelle töö ja isiklik eeskuju on oluliselt kaasa aidanud noorte kujunemisele mitmekülgset arenenud isiksusteks ning positiivselt mõjutanud haridusasutuse, piirkonna ja Eesti elu.

Harjumaa aasta õpetaja 2010 tiitli pälvisid:

- 1) Kersti Melliku - Keila Kool
- 2) **Lea Danilova – Kose Gümnaasium**
- 3) Niina Peerna – Tabasalu Ühisgümnaasium
- 4) Ingrid Keerma – Kuusalu Keskkool
- 5) Leili Värte – Loo Keskkool
- 6) Eve Vendt – Aruküla Huvialakeskus "Pääsulind"
- 7) Katrin Rehemäe - Harkujärve Lasteaed-Algkool
- 8) Anne Tammaru – Kehra Gümnaasium
- 9) Aarne Idavain – Loksa 1. Keskkool
- 10) Marika Kuusmann – Tabasalu Lasteaed "Tibutare"
- 11) Jelena Laanjärv – Saue Gümnaasium

- 12) Eve Saare – Aruküla lasteaed "Rukkilill"
- 13) Olev Ranniku – Kiili Gümnaasium
- 14) Margit Kanter – Lasteaed "Päikesekild"
- 15) Heli Karu – Raasiku Põhikool
- 16) Pilvi Paabut – Vasalemma Põhikool
- 17) Reet-Ly Lindal – Viimsi Keskkool
- 18) Marika Mae – Oru Põhikool**
- 19) Kaire Pöld – Saku Gümnaasium
- 20) Nelli Põllumäe – Nissi Põhikool
- 21) Tamara Nikolajeva – Loksa Gümnaasium

Aasta õpetajaid tänatakse 6. oktoobril Harju Maavalitsuse, Harjumaa Omavalitsuste Liidu ja Harjumaa Haridustöötajate Liidu vastuvõtuga "Estonia" teatris.

Harjumaa aasta õpetaja 2010 nominendid valis välja Harju maavanema poolt moodustatud konkursikomisjon, kuhu kuuluvad Harjumaa Haridustöötajate Liidu ja Harju Maavalitsuse esindajad.

Lisainfo: Robert Sadovski, Harju Maavalitsuse noorsootöö nõunik, tel: 611 8755, e-post: robert.sadovski@mv.harju.ee

AASTA ÕPETAJA HARJUMAAL

Õpetaja Marika Mae

Õpetaja Marika Mae töötab Oru Põhikoolis aineõpetaja ja huvijuhina 1993. aastast.

Käesoleval õppeaastal õpetab Marika Mae inglise keelt 6.-9. klassis ning kunstiopetust 4.-9. klassini.

Aineõpetajana omistab õpetaja suurt tähelepanu inglise keele grammatika ja sõnavara arendamisele, sidudes oskuslikult aktiivõppe meetodid klassikaliste õpetamis-põhimõtetega. Ta kasutab mitmesuguseid õppematerjale ning on järjepidev õpilaste teadmiste kontrollimisel. Õpetajana seab ta eesmärgiks muuta tund vaheldusrikkaks, et õpilased saaksid uut informatsiooni vastu võtta erinevate meeltega. Valmistab ise õppevahendeid: sõnakaarte pilte, rist-sõnu, kasutab õuesõppe võimalusi. Oma häid õpetamiskogemusi jagab meeleldi kolleegidega.

Tema õpilased võtavad osa maakonna ainekonkurssidest ning õpilastööde näitustest.

Õpetaja Marika Mae suudab tunnis tagada korra demokraatlikul viisil, ta austab õpilast ja tema isiksust. Tema töös on tunda tasakaalu teadmiste, oskuste õpetamise ja väärtuskasvatuse põhimõtete vahel. Marika Mae töö õpetajana on olnud tulemuslik, kooli lõpetajate tagasisidest selgub, et õpilased on saanud

Oru koolist hea baasi inglise keele omandamiseks. Tema töö üheks oluliseks eesmärgiks on see, et õpilased võimalikult rohkem suudaksid end avada ja ennast proovile panna. Ta teeb oma tööd südamega ning on tunnustatud ka lapsevanemate seas. Õpetaja Marika Mae on ise väga õppimishimuline, avatud uutele väljakutsetele, sõnapidaja ning valmis võtma vastutust. Juhtkonna liikmena on tema töökohustuseks õpilasesinduse ja ringijuhitide töö juhtimine ning õpilaste klassivälise tegevuse korraldamine. Siin tuleb eraldi märkida õpetaja oskust juhtida ning motiveerida meeskonnatööd. Õpetaja Mae eestvedamisel on Oru Põhikooli õpilased osalenud ka mitmetes suuremates projektides (Roheline kooliõu-atraktiivne õpikeskkond, Ökokratt jt).

Huvijuhina on õpetaja Marika Mae aktiivne osaline kooli arendustegevuse planeerimisel ja elluviimisel. Ta on valitud pedagoogide esindajana kooli hoolekogusse. Marika Mae on ka aktiivne külaliikumise eestvedaja.

Kõige paremini iseloomustab Marika Mae tegemisi tema enda poolt kirja pandu: "Juba ammustest aegadest on tähelepanelikud märganud, et üheks küla kestmise tingimuseks on hästi toimiv kool. Eestlastele on ta

justkui majakas tarkuse otsingute merel ja erandiks pole ka Oru kant". Marika Mae on hoolekogu arvates igati väärikas ja sobilik isik, kellele omistada „Aasta Õpetaja“ nimetus, sest oma töö ja isikliku eeskujuga on ta oluliselt kaasa aidanud noorte kujunemisele mitmekülgsest arenenud isiksusteks ning on positiivselt mõjutanud piirkonna elu.

livi Väli

Oru Põhikooli hoolekogu esindaja

Õpetaja Lea Danilova

Lea Danilova on õpetajana töötanud 28 aastat, millest viimased 23 aastat Kose Gümnaasiumis. Siin alustas ta tööd kuueaastaste klassi õpetajana ja jätkas klassiõpetaja ning algklasside huvijuhina. 2004. aastast vanemõpetajana. Uuesti omistati talle vanemõpetaja ametijärk 2009. a. Õpetaja annab oma klassis kõiki ainetunde peale ujumise.

Õpetaja Lea Danilova on võimekas õpetaja. Tema tugevaks küljeks on mitmekülgsus ja põhjalikkus, tegevustes on loov ja arendab seda omadust ka õpilastes. Ta teeb huvitavat ja lapsi arendavat tööd tunnis ja tunniväliselt. On kujundanud õppimiseks, vaimseks, kehaliseks, sotsiaalseks, emotsionaalseks ja kõlbelseks arenguks soodsa keskkonna lähtudes iga

õpilase individuaalsetest vajadustest. Koos kunstiõpetuse õpetajaga disainis klassiruumi kujunduse ja värvid. Klass on rõõmus, hele. Stendidel on õpilaste tööd. Klassis kõlab tihti muusika – küll taustaks kunstiõpetuse tundides, küll teistes ainetundides. Korrektselt ja sisukalt ettevalmistatud tunnid tagavad õpilaste huvi õppetöö vastu. Õpetaja on ise koostanud õpematerjale (ka Avita kirjastusele) ning süstematiseerinud neid. Loob meelsasti ise laule, koostades laulutekste ja nende meloodiaid, mida esitatakse kooli aktustel ja pidudel ning valla ja piirkonna üritustel. Rohkete lisamaterjalide, projektide, testide ja uurimistööde kaudu kujundab ta õpilastes vajalikud õpioskused, mis toetavad laste edasist arengut. Õpetaja tööd iseloomustab huvi erinevate õpetamisstrateegiatega vastu, mis aitab tal leida sobivaid õppe- ja hindamis-meetodeid.

Oma töös püüab õpetaja panna õpilasi nägema seoseid õpitu, igapäevaelu, kodukoha ning ümbritseva keskkonna vahel. Õpilased on sunnitud leidma erinevaid lahendusi, mitte jäljendama tüüpimudelit.

Õpetaja Lea Danilova kuulub algklasside ainekomisjoni. Alates 2009/2010 õa-st on ta algklasside ainekomisjoni esimees. Kooli algõpetuse ainekomisjoni liikmena on ta esinenud ettekannetega kaas-aegsest pedagoogikast, kasvatuses, pakkunud palju huvitavaid ideid, mida ka teised õpetajad oma töös kasutavad. Aitas kaasa kooli arengukava koostamisel. Tema kaasabil on välja töötatud kooli kultuuri, huvi- ja sporditegevuse strateegia. Võtab aktiivselt osa aruteludest ja pakub omapoolseid

lahendusi.

Õpetaja Lea Danilova on korduvalt jaganud oma kogemusi lasteaias lastevanematekoosolekutel, koosolekutel koolitulevate laste vanematele ning tänu oma pikaajalistele kogemustele oskab nõustada nii õpilasi, kui ka nende vanemaid. Samuti on ta võtnud sõna ajakirjanduses („Meie Pere“, „Harjumaa“, „Kose Teataja“) avaldades arvamust kasvatusküsimumuste kohta. On osalenud Tallinna Ülikooli algõpetuse õpetooli professori Leida Taltsi juhitud longituuduuringus „Õppekava eesmärkide saavutamine 1. kooliastmes“ 2004-2007a.

Õpetaja Lea Danilova õpilased on edukalt kooli esindanud erinevatel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel (viimati 2010. a Eesti Lipu loomekonkurss – esiletõstetud töö, Harjumaa 2. kl mõistatustepäev 2. koht).

Tema poolt juhendatavad rahvatantsurühmad on alati edukalt läbinud ülevaatused, olnud näidiserühmadeks teistele ja saanud võimaluse osaleda tantsupidudel. Sel aastal juhendab ta 2. - 3. kl ja 5. - 7. kl segarahvatantsurühmi.

Kõrgeid tulemusi on saavutanud õpetaja poolt juhendatud etlejad (viimati 2010.a Harjumaa algklasside etluskonkursil 1. koht), vokalistid (viimati Harjumaa Laululaps 2009.a 3.koht) ja vokaalansamblid.

Osaleb aktiivselt iga-aastases projektis „Teeme teatrit“ u 35-40 min etendusega, millega esinetakse piirkonna üritustel.

Eelmise lennu I kooliastme lõpus tehtud tasemetööde tulemused ületasid vabariigi keskmise tulemuse. Õpetaja toetab õpilaste igakülgset arengut.

2009/2010 õa juhendab õpetaja Lea Danilova nooremõpetaja-huvijuhti. Õpetaja on ka ise hulgaliselt lahtiseid tunde andnud. Tema tunde on külastanud nii õppealajuhataja, lapsevanemad ja ka teised õpetajad.

Klassijuhatajana on õpetaja Lea Danilova korraldanud hulgaliselt üritusi, väljasõite, kontserte, pidusid koos laste ja lastevanematega. Oma tööga on ta ära teeninud tunnustuse õpilaste ja lastevanemate poolt, kes toetavad õpetaja püüdlusi õppe- ja kasvatustöö organiseerimisel.

Õpetaja Lea Danilova on kolleegide hulgas hinnatud kaaslane.

Lisaks igapäevasele õpetajatööle on ta tubli rahvatantsuõpetaja nii koolis kui ka väljaspool kooli. Lea Danilova on Kose valla kultuuriürituste korraldus-aktiivis. On koostanud valla ja piirkonna pidude kavasid ja pidusid ise läbi viinud.

Juba aastaid on tema juhendada naisrahvatantsurühm „Kirilind“, kes on mitmel korral saanud laureaadiks vabariiklikel konkurssidel. Seitsmel korral on osaletud Euroopa suurimal folkloorifestivalil EUROPEADE. Tunnustust on jagatud rühma hea tantsukultuuri eest.

Õpetaja Lea Danilova tööd folkloori ja rahvakultuuri arendajana on tunnustatud nii Eestis kui ka Euroopas. Novembris 2009 anti teada, et tema tegevust on märgatud ja tegevuskriteeriumid vastavad nõudmistele ning teda kutsutakse UNESCO ülemaailmse tantsuorganisatsiooni International Dance Council liikmeks.

Aarne Puistama

Kose Gümnaasiumi direktor

Sirje Hanikat

I ja II kooliastme õppealajuhataja

UUED ALG- JA LÕPP-PEATUSED

Alates 1. oktoobrist 2010 jõustuvad maakonna kommertsbussiliinide alg- ja lõpp-peatuste uued asukohad. Kosele sõitev liin 229 väljub kolmandast peatusest. Algpeatused paiknevad Teatri väljakul suunal Estonia pst – Rävalla pst ning lõpp-peatused Sakala tänaval Solarise keskuse kõrval. Peatustes paiknevad liiklusmärgid on tähistatud vastava posti juurest väljuva bussiliini numbriga ning peatuse postile on paigaldatud sõiduplaan.

HARJUMAA AASTA ÕPPIJA NOMINENDID

XIII täiskasvanud õppija nädal 08.–15. oktoober 2010

Ave Männik, Kose vald – HARJUMAA 2010 AASTA ÕPPIJA

Kätlin Jäger, Anija vald

Riine Maastik, Rae vald

Haldo Oravas, Viimsi vald

Tiia Soosalu, Saue vald – HARJUMAA AASTA KOOLITAJA 2010

HARJUMAA 2010 AASTA ÕPPIJA AVE MÄNNIK töötab Kosejõe Koolis õpetajana.

Haridustee on kulgenud alljärgnevalt:

- Tallinna Kergetööstustehnikum (1997-2000)-õmblustööstuse eriala kutsekeskhariduse tunnistus
- Tallinna Kergetööstustehnikum (2000-2002) rõivaala korraldus, kutsekõrghariduse diplom
- Tallinna Ülikool (2003-2006) eripedagoogika, bakalauruseõppe diplom
- 2006-2009 Tallinna Ülikool magistratuur - eripedagoog-nõustaja eriala.
- Tallinna Tervishoiu Kõrgkool (2006-2010)- tegevusterapia, rakenduslik kõrgharidus

Õmblejast- juurdelõikajast on saanud erivajadustega koolis õpetaja- vabariiklikus rehabilitatsioonimeeskonnas tegevusterapeut ning med-kooli õppekavade üks koostajaliige ning alates 2010 sügisest asus ta tööle Keila haiglasse jäädes paralleelselt tööle ka Kosejõe Kooli.

Ave kuulub med-kooli õppekava koostamise nõukokku. Tänu rehabilitatsioonimeeskondade koolituse läbimisele on saanud kutse osaleda rehabilitatsioonimeeskonna töös tegevusterapeudina.

Aitas kaasa Gunnar Männiku raamatu „Spordivigastused jalgpalli näitel 2008 „ilmumisele

Õppimisse on kaasanud ka oma noorema õe ning oli talle innustajaks TLÜ eripedagoogika magistriõppes. Paralleelselt Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis tegevusterapia õpingutele on läbinud 2009 aastal rehabilitatsioonimeeskondade koolituse.

Töötades erivajadustega laste koolis õpetajana võib ta öelda, et peale õpetajate on õpilaste õppimise toetamiseks vajalik ka teiste spetsialistide (tegevusterapeudi) kaasamine. Kuna tegevusterapia ei ole Eesti haridusvaldkonnas veel oma kohta leidnud on spetsialistide vajadus erivajadustega laste parema õppimisvõime toetamiseks olemas. Teadmised tegevusterapiast ning selle rakendamine on andnud võimaluse teha oma igapäevast tööd paremini. Avel on käsitööharrastus, seni suuremad tööd: ta on õmmelnud 2 kleiti EV presidendi vastuvõtul osalejatele, õmmelnud Kose Kiriku altarikatted, osalemine töödega Kose kihelkonnapäevadel ning suurüritusel „Unustatud mõisad“

Ave edaspidised eesmärgid on olla endiselt aktiivne enesetäiendamises kasutades ära kõiki võimalusi ning oma teadmisi ka edasi anda.

Kokkuvõtte esildisest koostas

Sirje Bärg

Õppimine seob põlvkondi

vaata lisa: www.andras.ee

Haridus- ja Teadusministerium

MINU LAPSEPÕLVE LEMMIKRAAMAT

Kose valla raamatukogud ja Kose-Uuemõisa Külakeskus kutsuvad kõiki osalema laupäeval 16. oktoobril algusega 15.00 üritusel Minu lapsepõlve lemmikraamat.

- Sisepääs üritusele on: 1) kirjutis lemmikraamatu tegelase kohta 2) joonistus samal teemal 3) meisterdustöö. Erinevates töötubades on võimalik meisterdada, joonistada või proovida oma võimeid näitlemises. Üritusel osaleb üllatustegelane lapsepõlve lemmikraamatust. Ootame kõiki, nii lapsi kui ka nende vanemaid Kose-Uuemõisa Külakeskuses.

KOSE KOOSTÖÖMESS KESKENDUS ÜHISTEGEVUSELE

Laupäeval, 25. septembril kogunes Kose Gümnaasiumisse parkümmend Kose vallas tegutsevat ettevõtet, mittetulundusühingut ja teisi huvilisi, et koos vallavalitsuse esindajatega ühistegevusele uus hoog sisse anda. Kose Valla Koostöömessi korraldaja, MTÜ Noor Ise-loom projektijuht Kadi Teeäär sönul oli messi eesmärk pakkuda osavõtjatele nii ideid kui kontakte, et sünniks uusi koostööprojekte nii omavahel kui erasektori ja vallavalitsuse koostöös.

Turunduskonsultant Ando Urbas selgitas turismialaseid koostöövõimalusi ning hoiatas, et pärast neljarealise Tartu-Tallinn maantee valmimist enam vanamoodi edasi toimida ei saa, sest juhukülalisi hakkab peatuma tunduvalt harvem.

MTÜ Restart juhatuse liige ja vallavolikogu esinaine Astrid Ojasoon tutvustas Kose valla arengukava ja selgitas, millised on järgmise aasta tegevuskavasse planeeritud koostööpunktid kohalike organisatsioonidega.

Lisaks ettekannetele nõustas SA Harju Ettevõtjate- ja Arenduskeskus kohalikke ettevõtjaid rahastamisvõimaluste leidmisel, toimus ümarlaud vallavanema Vello Jõgisoo osalusel ning ettevõtjad tutvustasid oma tooteid ning teenuseid.

Koostöömess toimus MTÜ Noor Ise-Loom poolt läbiviidavast kogukonna ühtekuuluvuse tunde tõstmise projektis "Kasvame kokku!" raames. Projekti rahastab Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

KOSE KIHELKONNAPÄEVAD 2010

Ühisosa

Kihelkond on maapiirkonna omapära. Linnas kihelkondi pole. Aga maal on. Pisut rohkem kui tuhat aastat tagasi kihlusid ehk liitusid meie maa külad omavahel ja nõnda moodustusid kihelkonnad. Algul oli see rohkem hõimukaaslaste ja majandushuvide liit, hiljem kirikuringkond, veelgi hiljem lihtsalt üks piirkond. Ent alati on see tähendanud ühisosa inimeste vahel, ühist kultuuri, ühiseid teid ja radu ja kogunemiskohti, ühiseid mustreid, ühiseid laule, kodukanti.

Kose on üks vanematest kihelkondadest ja on suure osa oma algsetest maa-aladest säilitanud. Kui me läinud aastal korraldasime üle hulga aja Kose kihelkonnapäevi, oli üheks ideeks paigutada kasvõi ühte kohta Tartu maantee ääres Kose kihelkonna piiri tähistav silt. Tookord see meil ei õnnestunud. Ent poole aasta möödudes ilmusid kihelkondade sildid korraga kõikjale üle Eesti. Kaasa arvatud kõrvalmaanteedele. Ja loomulikult ka Kose kihelkonna ümber. Ikka tasub mõelda suurelt! Kui su enda käes mõni asi ei õnnestu, siis küllap polnud õige aeg. Aga kui mõte on hea, siis teostub ta kindlasti. Omal ajal.

2010 a. Kose kihelkonnapäevi korraldades püüdsime organiseerimisele kaasa haarata võimalikult palju erinevaid inimesi ja organisatsioone. Ainus, kes lõpuni koos kogudusega jaksas kihelkonnapäevade vankrit vedada, oli Viskla Külaarendamise Selts (millega nad pälvisid vähemasti meie südames kihelkonna parima küla tiitli!). Kihelkonnapäevade korraldamise algul toimusid mõttetalgud, kus ideid, mida võiks augusti viimasel nädalal üheskoos Kosel teha, tuli nagu oavarrest. Leidsime, et kui pool neist mõtetest saavad teoks, oleme tublid olnud. Korraldamise käigus langesid mitmed ideed välja, aga nende asemel tulid kohe uued. Meile endalegi üllatuseks jagus rahvast igale üritusele.

Viiepäevane rõõmupidu

Nõnda kujunesid Kose kihelkonnapäevad 5-päevaseks rõõmupeoks. Avaürituseks oli 25.08. õhtul toimunud piknik muusikaga, mis sai korraldatud Kose kiriku Soome sõprade auks. Neil sõpradel, kes sedapuhku tulid Hollolast, Lahti ümbrusest, jäi vaid imesatada, kuidas piknikulaud täitus osalejate ühisel väel heade andidega ja maja meeldiva rahvaga. Vihmapiisad suunasid küll oma tasasel moel piknikulised pastoraadi suurde saali, kuid see ehk aitaski paremini tekkida õdusal õhkkonnal. Muusikalist külakosti oli nii siit kui sealtpoolt Soome lahte. Taaskord said sõbrad sealtpoolt merd imestada kui solistide esitatud „Tuulevaiksel ööl“ ajal laulis korraga kogu saalitäis rahvast kaasa.

26.08. õhtul avasime pastoraadi võlvkeldrid laiemale avalikkusele kutsudes inimesi jäätisekohvikusse. Uudishimulikult tutvuti võlvkeldritega, kus omal ajal hoiti kirikumõisa talvevarusid, vaadati slaidiesitust Kose kihelkonna vaadetest ja nauditi seltskonda ning jäätist. Jäätisekohvik sai sedavõrd populaarseks, et toimus edukalt ka terve järgnenud laupäeva.

27.08. õhtul sai Kose pastoraadist hetkeks „Paradiis“. See kohtumisõhtu sai oma nime külalise – Tõnu Önnepalu viimati ilmunud samanimelise raamatu järgi. Kuulati siis ettelõetuna peatükke nimetatud raamatust ja vesteldi Hiiumaa, kirjanduse ja pastoraadielu üle.

Paradiisile järgnes kirikuöö. Kes sel augustiõhtul suutis end kodu mugavusest ja soojusest lahti rebida ja öösse astuda, sai erilise kogemuse osaliseks. Kirikumägi säras küünaldes, kirikuaias mängis salapärane mahe muusika, milele järgnes viimaks vigiilia e. ööpälvus pühakojas eriliste laulude ja muusikaga ansambel „Ulmus Domini“

kaasabil. Südaööl sai kirikuöole pandud punkt, kuid niimõnegi inimese südamesse jättis vigiilia kolm punkti. Selles öös oli midagi, mis jäi seal osalenuid kandma.

Kihelkonnapiirukas ja sugupuud

28.08. oli Kose kihelkonnapäevade turu päev. Kutsusime kihelkonna külasid kirikumäe alla vanale Kose laadaplatsile end tutvustama ja käsitöö ja aiasaadustega kauplema. Paljud Kose inimesed soovisid meeleldi osta kohalikku mahetoodangut – teravilja-jahu, õunu, kartuleid, tomateid ja kurke, suvikõrvitsaid ja mett ja mune. Aga vaid vähesed julgevad sellise kaubaga välja tulla. Meepurgid ja tomatid osteti ära väga kiirelt. Ka Viskla küla korraldatud kohvik toomis edukalt. Naiskodukaitse keedetud supp päästis niimõnegi perenaise tol päeval pliidi taga askeldamisest. Kes turusuminast tüdines võis kirikus kuulata oreli veerandtunde. Keskpäeval kogunes magusalõhnalise kihelkonnapiiruka laua juurde (lisaks hulgale herilastele) vääriskas žürii koosseisus Kose Lasteaia uus direktor, Kose Gümnaasiumi uus direktor, Ardu Kooli direktor ja Kose vallavanem valima parimat Kose kihelkonnas küpsetatavat piirukat. Parimaks tunnistati Pikva-Arava Külaseltsi küpsetis. Turul oli ka loterii, ning Kose Kunstikool tegi lastele näomaalinguid, mõlema tulu läheb Kose kirikuraamatute restaureerimiseks. Pealelõunal toimus pastoraadis Eesti Genealoogia Seltsi õppepäev sugupuu koostamisest, mis tõmbas otsad kokku ka suvi läbi pastoraadi saalides näha olnud Ida-Harjumaa sugupuude näitusele. Oma ala spetsialistid jagasid oskusi asjast huvitatutele.

Õhtul haarati kihelkonnapäevade embusesse ka noortelava, kus oli omapärane etteastete kooslus Põhjamaade kargest muusikast ja karate tulistest tegijatest.

Briljant kuldsõrmusel

29.08. Pühapäeval tõi kuldleeripüha kirikusse rohkelt rahvast. Kuldleerilaste hulgas oli ka üks särav briljant – Elli Nõmmela, kelle leeriõnnistamisest möödus tänavu 70 aastat (veel üks kinnitus sellele, et Viskla külas on kanged naised!). Väikesed lapsed tundsid samal ajal rõõmu lastepäevast piibliainelise nukuteatriga pastoraadis. Pärast jumalateenistust oli kirikuaeda kaetud kohvilaud meeleoluka muusikaga Kose kiriku pasunakoori esituses. Pealelõunal sai pastoraadis kahe ettekande kaudu heita pilgu ajalukku. Aldo Tamm rääkis Kose kogudust 18.saj. -20. saj. alguseni teeninud pastoritest tuues esile põnevaid seoseid erinevate kultuuritegelastega. Ly Renter pidas värvikate näidetega ettekande Kose kihelkonnas paiknevatest mõisatest. Ajalootund andis innustust Kose kihelkonna ajalugu puudutava kogumiku väljaandmiseks.

Kihelkonnapäevad päädisid kirikukontserdiga, kus astusid üles hõbehäälne Hanna-Liina Võsa, saksofonidega kokku kasvanud Lembit Saarsalu ja meisterlikult oreli valdav Merle Kollom. Kohaletulnud olid esitatud muusikast nii vaimustuses, et ka peale teist lisapala ei tahtnud aplaus raugeda ega inimesed oma kohtadelt lahkuda. Suurepärase suhtlejana pani Hanna-Liina Võsa ilusa punkti viiele rõõmpäevale öeldes: „Teie kihelkonnapäevad on nüüd läbi. Te võite koju minna!“

Täna kõiki, kes aitasid kaasa 2010a. Kose kihelkonnapäevade korraldamisel. Teiega koos tegutseda on puhas rõõm! Oleme avatud ettepanekutele 2011a. Kose kihelkonnapäevade osas.

EELK Kose koduse nimel

Mare Palgi, koguduse õpetaja

KOSE KIRIKU PASUNAKOOR 10

Kahro Kivilo,
EELK Kose koguduse organist,
orkestrijuht

Üks psühhiaater küsib oma patsiendilt: „Noh, rääkige siis, kuidas see asi teil algas?“

Mees vastab tõsise paatosega hääles: „Alguses lõin ma taeva ja maa...“

Kose Kiriku Pasunakoori algusele eelnes mitu „projekti“. Kunagine Kose EPT a/ü klubi puhkpilliorkester allakirjutanu juhatamisel teenis kaasa ühel 1994.a. väga külmal

jaanuaripühapäeval kui tähistasime **Arnold Rassa** 100. sünnipäeva. Siis tunnistas nii mõnigi mängija, et ta oli elus esimest korda algusest lõpuni luteri kiriku jumalateenistusel. Olgu öeldud, et Rassa-papi oli ka orkestrijuht ja oskas mängida mitut puhkpilli.

Järgmised projektid olid kalmistupühad, Ida-Harju praostkondlikul laulupäeval Kosel Aasumäel tegime koostööd toleaege Kose puhkpilli-orkestriga ja ka kalmistupühadel mängisime koos Kose pillimeestega. Ajapikku Kose-Uuemõisa puhkpilli-orkester hääbus vägagi loomulikul

teel, orkestrirepertuaar asendus peagi ansamblimuusikaga. 1998. aasta talvisel nigulapäeval, meie koguduse nimepühaku päeval pastoraadi saalis mängis trio - **Viktor Neostus** (alt) ja **Matti Lepp** (tuuba) ja nende ridade autor. Päril ilus oli. Päril oma koguduse pasunakoori loomisele eelnes veel mitu inspireerivat sündmust: 1999.a. suvel oli allakirjutanut eesõigus kuulda sakslaste pasunakoori Tartu Pauluse kirikus; siis oli puhkpillidirigentide nõupidamine Kirikumuusika Liidus; 2000.a. talvel käis KML esindus Saksamaal meie suure toetaja ja

sõbra **Werner Benzi** sünnipäeval – seal sai näha ja kogeda, mismoodi suured pasunakoorid kirikus kaasa teenivad; samal aastal oli Pärnus kirikupäev ja vaimulik laulupidu, kus ka puhkpilliorkestrite üldjuht tuli olla, Werner pidas seal tõsise workshop'i, Koselt oli seal ka **Olev Roosa**; siis järgnes nädala jagu tihedat noodikirjutamist ning Vabariiklik Orkestrijuhitide Puhkpilliorkester teenis Häädemeeste kirikus nii nagu Saksamaal tehakse – koraalimäng vaheldumisi oreliga või oreliga koos ning eel- ja järelmängud. Päril ilus oli.

2000.a. 1. oktoobril – rahvusvahelisel muusikapäeval – oli tõeliselt esimene proov. Kose muusikakooli õpetaja Olev Roosa tuli mängima koos oma õpilastega ning 5. novembril mängis see koosseis juba Kose kirikus ja järgmisel pühapäeval Jüri kirikus. Sama aastal teenisime juba jõuluõhtul kaasa! Kose Kiriku Pasunakoori nime saime endale 2001.a. mai lõpus kui mängisime Kose pasunakoori 120. aastapäeval ja kavalehel meid niimoodi nimetati. Järgmisel päeval tegime tõelise turnee: teenisime järjest Kuusalu, Leesi ja Lokska kirikus ning pärast seda nautis kolm autotäit pillimehi Kuusalu kirikuõpetaja pere külalislahkust. **Jaanus Jalakas** on meie hea koostööpartner olnud edaspidigi, eriti praostkondlike laulupäevade asjus. Algselt projektina mõeldud tegevus on kujunenud tihedaks proovi-

tegemiseks, viimastel aastatel pole isegi „koolivaheaga“ olnud. Lisaks oma kogudusele teenime ka Tuhalas, oleme külas käinud Soome sõpruskogudustel (Kanta-Espoo, Hollola, Asikkala), oleme korduvalt käinud Juurus (kontserdid, kalmistupühad, teenistused), orelite taaspühitsemine pärast kapitaalremonti Kosel, Tuhalas ja Juurus algas meie mänguga. Kauklahti kabeli nurgakivipanekul 2005.a. mängisime trioga, järgmisel aastal kabeli pühitsemisel mängis täiskoosseis. 2008.a. käisime kaks korda Saksamaal – algul KML pasunakoori koosseisus Leipzgis Saksamaa pasunakooride kokkutulekul ja mängisime maailma suurimas pasunakooris (Guinness'i rekord!), mõni nädal hiljem oli elamusriikas reis Kirchhaini praostkonda. Oleme teeninud kaasa Paldiski, Tallinna Jaani, Jõelähtme, Harju-Jaani koguduses, esinenud Palamuse kirikus. Eksootilised ja elamusrikkad on olnud sõidud Pranglile (Homniku-Harju laulupäev), sel suvel Väike-Pakrile (kabelitorni pühitsemine). Pühajärve puhkpillipäevade raames mängisime terve teenistuse möödunud suvel Rõngus ja sel suvel Otepääl. Oleme kaasa mänginud skaudisõprade orkestris, kolmel korral esinenud Kosejõe Kooli mõisapäevadel, külastusmängus „Unustatud mõisad“, Kabala laulupäeval. Sellesuvisel vaimulikul laulupeol Tartus mängisime isegi rongkäigus – Lossi tänaval mööda

munakiviteed alla ja Jakobi tõusul mäest üles!

Kose Kiriku Pasunakooril on üks auliige – Viktor Neostus, kes kõrge vanuseni vapralt kaasa mängis. Nooremad on jäänud küll eemale, aga jõudsid tänu pasunakoorile ikka leeris ära käia. Meie pasunakooris on ette nähtud 12 mängijat (koos dirigendiga), praegu on vabu kohti. Soovime edu ja palume õnnistust Olev Roosale, et tema tänuväärne töö noorte puhkpillimängijate õpetamisel Kose muusikakoolis ikka head vilja kannaks. Hiljutisel nõupidamisel Kirikumuusika Liidus jõudisime järeldusele, et ainult muusikakoolid on need, kust võib tulla järelkasvu Eesti puhkpilliorkestritele. Pasunakoor (aitab juba neljast mängijast) võib ilusti mängida koraale ja liturgiat – seega asendada orelit. Muidugi – see eeldab, et mängijate algõpetus on tehtud korralikult ja toonitekitamine on korras. Sellisele koosseisule on rohkelt head muusikat saada, eriti Saksamaal antakse igal aastal välja kümneid kogumikke! Oleks ükskord aeg üle saada eelarvamustest (ja väriseva ning inetu tooniga, liiga aeglaselt mängivatest koosseisudest), et pasunad hõiskaksid sagedamini kirikutes ja kõlaksid lohutavalt ka kalmistutel, sest:

Kiitke Issandat, sest Issand on hea; mängige tema nimele, sest see on kaunis! (Ps 135:3)

KEIK-I TEGEMISED

28. augusti päikesepaistelisel ennelõunal oli Oxforelli parkla autodest ja bussidest tulvil. Neid tuli üha juurde. Ei midagi erilist ju, kuid inimesed liikusid kuidagi aeglasemalt. Oli näha karke ja ratastoole nimelt saidki siin kokku Harjumaa puuetega inimesed.

Kell 11 ütles avasõnad Harju PIN-i tegevjuht Kairi Torzen-Püttsepp ja tutvustas kokkutulnuile päeva ürituste kava. Järgmisena tervitas kõiki Gerle Oks ja rääkis, mida põnevat Oxforellis teha saab.

Üritus algas Saue Linna Invaühingu etteastega, kes esitasid mitu laulumängu ja teenisid selle eest üksmeelse aplausi

Peale selle haaras ohjad enda kätte särtsakas aeroobikatreener, kelle eestvedamisel ja juhendamisel saadi üheskoos maha humoorika võimlemiskavaga. Igaüks tegi kaasa nii kui suutis. Tuju tõstis see igal juhul. Et ilm oli näitamas oma kaunimat palet, hakkas lausa palav. Selle leevendamiseks olid sponsorid kohale toonud ohtralt Colat, mida ka

usinasti janukustutamiseks pruugiti. Ja nüüd läks lahti võistlemiseks! Mis oleks Oxforell ilma kalata- nii algasidki kalapüügivõistlused. Iga ühing moodustas oma inimestest neljaliikmelise võistkonna. Neid sai kokku 10, sest inimesi oli kohal ju Kuusalust, Loksalt, Paldiskist, Keilast, Koselt jne

Võisteldi kahe võistkonna kaupa, igal püüdjal oli aega 2 minutit. Kui keegi sai selle ajaga kala kätte, oli selle võistkonna võistlus läbi ja kaotajale jäi võimalus veel

lohutusringis osaleda. Nii püüti kokku 5 forelli, mis kohalike kokkade poolt ka hiljem isuäratavalt serveeriti. Kose võistkonna au päästis kõige noorem liige Lembi Roosa. Super!
Samaaegselt kalapüügivõistlusega toimusid ka teised tegevused. Treenerite juhendamisel sai jõudu proovida mitmetel huvitavatel aladel. Kel soovi, võis sõita kanuuga-õpetussõnad kaasa ja veele!
Kella kolme paiku pealelõunal

koguneti ühiselt keha kinnitama. Aitähh kokkadele maitsva supi ja kringli eest! Samas toimus ka tublimate võistlejate-osavõtjate autasustamine.

Oli toredalt veedetud laupäev vahelduseks hallile argipäevale.

Ja nüüd üleskutse Kose valla puuetega inimestele, keda öeldakse olema paarsada. Kus te olete? Tulge välja oma kodudest! Üksi oma probleemide ja muredega toime

tulla on raske. Me oleme kõik tavalised inimesed, mis sest, et mõnda asja teeme veidi teistmoodi. Koos saame kõigega hakkama. Öeldakse ju ikka, et jagatud mure on pool muret. Koos oleme rõõmsamad, õnnelikumad ja ka tervemad! Tulla võib alati Kose Päevakeskusesse või küsida infot telefonil 6756 202.

Anne Uuvits

EESTI MEISTRIVÕISTLUSED RUBIKU KUUBIKU LAHENDAMISES

Kui paljudes spordivaldkondades toimuvad pidevalt erinevad mõõduvõtmised, siis Rubiku kuubiku lahendamises peetakse neid terve Baltikumi peale ainult üks terve aasta jooksul – seda 18.–19. septembril Kose Gümnaasiumis peetud Estonian Open endast kujutaski.

Võistluse kõrgest tasemest annavad ettekujutuse püstitatud 21 Eesti rekordit, 6 Venemaa rekordit, 2 Rootsi rekordit ja 1 Soome rekord. See ei tähenda aga, et rekordipüstitamine selles vallas kerge oleks. Kui aga säärast võistlust siinmail nõnda harva korraldada, siis ega ilma arvukate rekordiparandusteta hakkama saagi, sest muidu juba esikolmikukohta endale ei kahma.

Medaliarvestuses olid edukaimad võistlejad Teemu Tiinanen Soomest, Mihail Mõškin Venemaalt ning Uku Kruusamägi Eestist. Välja antud 40 medalist jäi Eestisse 14, Soome läks samuti 14, Venemaale 9 ja Rootsi 3 medalit. Eestlastest jõudsid medaliteni Uku Kruusamägi, Anti Ingel, Andreas Pung ja Reiko Teepere, kellest kõik said ka ühe kulla.

Võistluse põhiala ehk tavalise 3x3 kuubiku lahendamise võit jäi uue Eesti rekordiga 13,54 sekundit Eestisse ning ühtlasi püstitas Anti Ingel uue rekordi ka üksiktulemuse osas – 12,25 sekundit.

Üheks tähelepanuväärsemaks saavutuseks võib pidada vähimate käikudega lahendamises saavutatud tulemust, kus Teemu Tiinanen võitis esikoha kõigest 25 käiguga, mis on paremuselt 4. tulemus maailmas.

Eestlased osutusid eriti tugevateks kuubikute pimesi lahendamises, kus koju jäi 2 kulda. 3x3 kuubiku silmad kinni lahendamise võitis uue Eesti rekordiga 4 minutit 34 sekundit Uku Kruusamägi ning Reiko Teepere jäi teiseks. Teepere jõudis aga esikohale 4x4 kuubiku pimesi lahendamises uue rekordi 46 minuti 12 sekundiga ning saavutatu harukordusest annab aimu asjaolu, et sellel alal on praeguseks ametliku tulemuse kirja saanud ainult 66 inimest maailmas.

Eelmisel aastal Kosel püstitatud kaks maailmarekordit jäid aga püsima.

Kindlasti ei oleks saanud seda võistlust korraldada ilma sponsorite toetuseta. Suur tänu Webmediale, kirjastusele Kunst, Kose Agrole, Saku Lättele, ettevõttele 360 kraadi, Ludole ning muidugi Kose vallale ja Kose Gümnaasiumile. Lähemalt saab vaadata võistluse kodulehelt: www.wombat.pri.ee.

Ivo Kruusamägi

KOSE EKSTREEMSPORDI VÕISTLUSED

19. septembril 2010 oli määratud aeg esimesteks Kose ekstreemspordi võistluste korraldamiseks. Vaatamata vihmassele ilmale oli kümme tundi tõelist ekstreemalasti valmis võistlustulle astuma. Võistlejate ohutust ja turvalisust silmas pidades arvasid korraldajad, et skatepark'i asemel võiks võistlust pidada siseruumis, milleks osutus endise Kose kutsekooli võimla. Nutikad sportlased konstrueerisid võimlas olevatest pinkidest parajad takistused, mis näitas nende tõelist asjatundlikkust ja võistlus läks lahti. Võisteldi BMX jalgrattasõidus, rula ja tõukeratta arvestuses. Kõik võistlejad olid tugevama soo esindajad. Kõige noorem osaleja oli 5-aastane Reinhard Rebane, kes mehe ikka jõudnud noormeste kõrval üritas tõukerattaga oma trikke teha.

Medalid jaotati järgmiste isikute vahel:

BMX jalgratas

1.koht – Sten Riitmuru

2.koht – Reimo Pass

3.koht – Roger Mäemets

RULA

1.koht – Denis Vassiljev

2.koht – Andri Lindjärv

3.koht – Taavi Täht

TÕUKERATAS

1.koht - Sten Riitmuru

2.koht – Denis Vassiljev

3.koht - Reinhard Rebane

Parima triki auhind läks **Sten Riitmurule**, kes sooritas BMX jalgrattaga võimsa „pirueti“.

Tulemas on sügis-talveperiood kui treenimine Kose väli skatepargis on võimatu. Kõik ekstreemsportlased unistavad, et Kosel oleks võimalus treenida siseruumides. Äkki leidub keegi, kes on nõus aitama idee tasandist selle plaani ellu viia.

Ekstreemsportlased tänavad Kose Vallavalitsust ja MTÜ-d Rebase Reinu Klubi, kes aitavad võistlust korraldada.

Olga Pallo

KOSE KAMMERKOORIGA JÄÄ JA TULE MAAL

Kose Kammerkoor on üks ütlemata õnnelik kollektiiv, sest meil on 2 suurepäraselt eestvedajat: **Inta Roost**, kes suudab oma kannatlikkusega lihvida iga laulu imekauniks, ja **Heli Sepp**, „Meie Päike“, kes dirigeerimise kõrvalt on võimeline briljantselt organiseerima reisi kuhu iganes. Nii sai alguse ka see lugu juba 2 aastat tagasi, kui Kose Kammerkoor osales Põhjamaade 5-ndal laulupeol Tartus. Siis selgus, et järgmine laulupidu on aastal 2010 Islandil. Polnud küsimustki, kas läheme. N.ö. – keegi viskas kinda ja kohe see ka üles korjati.

Algas asjaajamine islandlastega. See kõik oli muidugi Heli kanda, kes lõpuks suutis kommenteerida vaid niipalju – „sellist asjaajamist pole ma veel kunagi varem näinud“. Aga lõpuks olid laulud kaheksas erinevas keeles selged, tuhapilvedki Islandi ümbert kadunud ning reis algas.

Island ja Reykjavik tervitasid lauljaid ööhämaruses. Lennuki aknast alla vaadates „nägi see maa välja nagu üleküpsenud ja pragunenud leivakoorik – pruun ja pragunenud“ tõi hea võrdluse Sirje. Allakirjutanul aga õnnestus lennukis istuda põlise islandlase kõrval, kes oli lahkelt nõus oma maast rääkima. Islandi kohale jõudes näitas ta muuseas hõõguvaid täpikesi maapinnal, ise rahulikult kommenteerides – need on praegu aktiivsed vulkaanid. Oh heldeke, neid polnud üldse vähe ja nad tekitasid omajagu kõhedust.

Laulupeoks olime ette valmistunud pool aastat, Reykjavikis ootasid meid ees 5 päeva täis proove, töötubasid ja kontserte. Oli ülev tunne vaadata, kui Arne Saluveer juhendas „Laulu Põhjamaast“ ja fantastiline kuulata, kuidas eestlased, lätlased, leedukad, soomlased, taanlased, rootslased, norralased ja islandlased laulsid koos nagu üks pere. Eestist osales laulupeol 11 koori, küllap seepärast ka „Kungla rahvas“ suurepäraselt välja tuli. Laulupeo kavas olidki igalt osalevalt maalt 2 laulu ja lisaks hümn eelmiste korraldajate koorimuusikast.

Kose Kammerkoor oli valitud välja andmaks osa kontserdist Islandi kõige kaunimas kirikus – Hallgrímskirkjas. See kontsert leidis aset 20. augustil. Sealt saatsime oma soojad soovid Eesti taasiseseisvumise aastapäeva puhul teele kodumaale. Ühtlasi sai koostöös Estonia Seltsiga organiseeritud osalemine Eestis toimunud „Ühtelaulmisel“.

Oli omaette ülev kogemus vaadata veebist Eestit ja laulda koos oma maa ja rahvaga, olles ise „üle maa ja üle mere“.

Muljed aga Islandist endast – üks kummaline maa oma uskumatult mitmekesise ja erineva maastiku ning loodusega. Kümnete kilomeetrite kaupa laavavälju, samas suitsev vulkaan, aurav kuumaveeallikas või täiesti tavaline linn. Unustamatu Helesinine Laguun oma tulisoolase veega. Lisaks veel lapikene põllumaad, islandi ponid ja kirjud kitsed. Ja muidugi islandlased ise – rahulikud ning asjalikud rääkimas oma kaunikõlalist keelt. Kose Kammerkoori järgmine välisreis tootab viia eesti keele ja koorilaulu Šotimaale Anwicki rahvusvahelisele koorifestivalile. Soovime selle idee teostamiseks dirigentidele jõudu ja vastupidamist ning lauljatele laulurõõmu.

Kose Kammerkoor esinemas Hallgrímskirkjas. Dirigeerib Inta Roost.

Reisimuljeid kammerkoori nimel jagas
Eelika Lüll

TÖÖTUD JA ETTEVÕTJAD, KASUTAGE EURORAHHA!

Käesoleva aasta kevadest rakendub **Anija, Aegviidu, Kose** ja **Raasiku** vallas töötutele suunatud projekt, mille eesmärgiks on töökohtade leidmine ja vajaliku erialase koolituse pakkumine töötutele selleks, et sobida antud töökohtadele. Antud projekti rahastab Euroopa Sotsiaalfond 1,7 miljoni krooniga.

31. juuli seisuga on antud piirkonnas 686 registreeritud töötut (Aegviidu 40, Anija 282, Kose 214, Raasiku 150), aasta alguses oli see number veidi üle 900. Statistiliselt on näha töötute arvu vähenemist, kuid see ei tähenda, et probleem on möödumas. Suviti kasutatakse rohkem ajutist tööjõudu ning sügis-talvel võivad töötuse näitajad suureneda. Igatahes on 4 omavalitsust teinud omaltpoolt kõikvõimaliku selleks, et oma vallas töötust kuidagigi leevendada. Projekti raames läbiviidavad tegevused on töötute täiendkoolitusvajaduste ja ettevõtete personalivajaduste kaardistamine, töötutele erialaste täiendkoolituste (nt keevitaja, müüja, autojuht jne) läbiviimine ning võimalusel ka kutsekvalifikatsiooni kutseksamite korraldamine. Tegemist on klassikalise tööturu probleemi lahendamisega, kus ettevõtja vajab kvalifitseeritud tööjõudu ja töötul vajab tööd.

Töötute arv piirkonnas on suhteliselt suur ning võiks eeldada, et sihtgrupi leidmisega ei ole muret, kuid ometi on tekkinud projekti rakendamisega probleeme. Nimelt ei luba isikuandmete kaitse seadus Eesti Töötukassal avaldada kolmandatele isikutele ehk antud juhul kohalikele omavalitsustele ega projekti vedajale töötute isikuandmeid, mistõttu otsekontakti saavutamise abivajajatega on pea et võimatu. Teavitamine ja kaasamine on võimalik ainult läbi kaudsete kanalite nagu ajaleht ja internet. Seega kutsun piirkonna töötuid endast märku andma, kes tööotsingute ajal soovivad erialaselt oma kvalifikatsiooni tõsta, et olla tööturul konkurentsivõimelisem. Erialad, milles on võimalik ennast täiendada ei ole piiratud. Teiseks kutsun tööandjaid endast märku andma, kes plaanivad lähiajal lisatööjõudu värvata, sest Töötukassa teenuste ja toetuste ning tööturuprojektide abiga on ettevõtjal võimalik leida sobiv töötaja ning vähendada värbamiskulusid. Lisainfot projekti ja kontaktide kohta saab www.idaharju.ee või kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöö spetsialistidelt.

Demis Voss

Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse projektijuht

**KOSEL, Hariduse 2a, 1 KORRUSEL AVATUD
MÄNGIMISEKS K 10.00-13.00 BEEBIKOOL,
JUHENDAJA KERLI,
palume eelnevalt registreerida.
MÄNGIMINE, LAPSEHOID, LASTE SÜNNIPÄEVAD
TEL 53415465 EVELYN
info@karumomm.ee, www.karumomm.ee
TULGE MÄNGIMA!**

Reedel, 05. novembril kell 19.00 Oru Külakeskuses

SÜGISPIDU

pika laua ja tantsuga, laual soe toit
meeleolukas eeskava, heategevuslik oksjon
tantsuks mängib ansambel TWO IN ONE (2 in 1) töötab baar
bussitransport Orusse ja tagasi Kose Kaarilt
Piletid 225 krooni ehk 14,38 € LAURA KAUPLUSEST, KOLU POEST ja
KOSE-UUEMÕISA POEST alates 14. oktoobrist
info telefonil 5036007

**PEO KORRALDAB KOSE LIONS KLUBI, SAADUD TULU ANNETAME
HEATEGEVUSEKS**

OKTOOBER 2010 KOSE VALLAS TOIMUVAD

SÜNDMUSED

2.10	11.00	AJARÄNNAK TAMMIKU MOODI- seekord keskendutakse piirkonna ajaloole/pärandkultuurile. Ettekande teeb Arne Kivistik	Tammiku Pargis
6.10	17.00	RAAMATUSÕPRADE KLUBI AVAÜRITUS „Tule, loeme koos“	Kose- Uuemõisa Raamatukogu
6.10	15.00	Kose Päevakeskuse LAULUKLUBI AVAÜRITUS. Kõik lauluhuvilised oodatud	Kose Päevakeskus
7.10	16.00	SEENIORTANTSU AVAÜRITUS. Kõik tantsuhuvilised oodatud	Kose Päevakeskus
9.10	20.00	Kohvik-klubi TANTSUÕHTU KARL MADISEGA Pääse eelmüügist 125.-, samal päeval 150.- Piletite ja laudade broneerimine tel 55564919	Oru Külakeskus
13.10	11.20	Lasteteater TRUMM	Oru Külakeskus
13.10	17.00	MEISTERDAMISTUND	Kose- Uuemõisa Rmtk
16.10	15.00-18.00	PEREÜRITUS Minu lapsepõlve lemmikraamat LA 2010	K-U Külakeskus
19.10	14.00	LOENG tule- ja liiklusohutusest	Kose Päevakeskus
20.10	12.00-19.00	ETTELUGEMISPÄEV raamatukogus LA 2010	Kose- Uuemõisa Rmtk
27.10	12.00-19.00	Tuntud inimene laenutab LA 2010	Kose- Uuemõisa Rmtk
29.10	15.00	KLUBIÕHTU- Sügis laual. Külalisteks lasteaias lapsed	Kose Päevakeskus
5.11		SÜGISPIDU	Oru Külakeskus

NÄITUSED

1.10-10.11	Kose Kunstikooli näitus	Kose Raamatukogu
Alates 4.10	Fotomeenutusi möödunud aastatest Näitus VANADEST KELLADEST	Ravila mnt 12 Oru Raamatukogu

Täiskasvanud õppija nädal 2010 Kose vallas ÕPPIMINE SEOB PÕLVKONDI

2.okt	KURSUSED, TÖÖTOAD Kuidas väarikalt vananeda	Kose Päevakeskus korraldab väljasõidu eakate festivalile Salme KK-s	Malle Lambasaar Tel 6756202
Aastaringi	Vöökirja kudumise õpiring	Kose Päevakeskuses, juhendaja Mare Algre	Malle Lambasaar Tel 6756202
12.okt kell 18.00	Kalossimaali töötuba	Kose Lasteaias – vajalik eelregistreerimine	Heili Veetamm Tel 6036170
13.okt kell 11.00	Muinasjutuhommik lastele	Kose Päevakeskuses, külas Kose Lasteaias lapsed ja õp Külliki Vilba	Malle Lambasaar
13.okt kell 18.00	Seebivalmistamise töötuba	Kose Lasteaias - vajalik eelregistreerimine	Heili Veetamm www.kosela.ee
14.okt kell 18.00	Märgviltimise töötuba	Kose Lasteaias- vajalik eelregistreerimine	Heili Veetamm www.kosela.ee
16.okt	Palvere meisterdustuba „Isetegemisrõõm“	Palvere Külakeskuses – ehete valmistamine	Marika Tamm Tel 58 132473
9.okt kell 11.00-13.00	Meisterdamispäev- kaisupadja valmistamine	Kose Raamatukogus	Heljo Järvelaid
Okt	Lapselaps teab ja oskab... Vanaema teab ja oskab...	Oru Lasteaed Mesimumm ja MTÜ Hõbelõim	Liivi Siht tel 6079124 www.orula.ee
11.okt kell 18.00	LAPSEVANEMA KOOLITUS Loeng „Lapsevanema enesekehtestamine“	Loengud lastevanematele, tasuta	Heili Veetamm www.kosela.ee
Okt	Loeng „Positiivne lapsevanem“	Kose lasteaias, lektor Margot Delski Oru Lasteaias Mesimumm	Liivi Siht

! Jälgige reklaami

K-U TREIMER OÜ

EHITAB, REMONDIB:

- ehitus- ja remonditööd
- eramute ehitus
- katuste ja fassaadide ehitus ja remont
- san. tehnilised tööd
- 18 m noolega auto-korvtõstuki rent

tel/faks 675 1230

GSM 511 5482, 5347 4909

e-mail: treimer.treimer@mail.ee

AS K.U. Mell müüb

**Kruusa
Liiva
Killustikku
Sõelutud mulda**

Transpordivõimalus

Täpsemalt tel. 56483838
ja kodulehelt
www.mell.ee

**AKTSIASELTS
K.U.MELL**

Tuhalas asuv ettevõtte
pakub tööd
teemantpuurijale-
saagijale.
Nõutav juhiloa
olemasolu.

Info tööpäeviti telefonil
6003627

elisa
www.elisa.ee/mint

Kiireim internet
3.5G võrgus.

Nüüd ka Kosel!

mint
Pidevalt värske internet

**MÜÜA KOMPOSTMULDA JA SÖNNIKUT.
KA VÄIKSEMAD KOGUSED**
kohaletoomine
52 51 742

REHVITÖÖD

Asun Kuivajõe ja Kose
vahelisel teelõigul.
Müüa uusi ja kasutatud
talverehve.

Tel. 56568300

08.oktoobril kell 10.00-13.00
toimub Kose Päevakeskuses
(Hariduse2) Eesti-Soome
jalatsivabriku naturaalnahast
sügis- ja talvejalatsite müük.
Talvesaapad lambavilla
voodriga.
Väga soodsad hinnad!

KUIVAJÕE TALUKAUP

Karla küla, Kose vald,
Harjumaa 75101
GSM 5178561 E-post:
talukaup@trenet.ee
kosek@kuivajoe.ee
www:kuivajoe.ee

Võtame vastu tellimusi
turba- ja puidubriketi
kojuveoks
tel. 6036651, 5076255

Ehituskauplus Kosel Hariduse
2C 6036650/56267736
Kauplus Kuivajõel 6036561
faks 6756172
Rehvitööd
56776413/56298018
E-R 8-17 L 9-16

Me oleme üheskoos käinud,
niikaua kui mäletan.
Su silmade kaudu ma näinud
nii paljugi, mäletan.

Et sul olid pikemad sammud
ja jõudsamalt jagu said teest,
siis sibasin mina su kannul,
ja käisin su jälgedes.
On raske sel pärale jõuda,
kel puudu jääb nõust ja väest...

Ma ikka võin abi sult nõuda
ja kinni hoida su käest.
Ja olgu et kasvangi suureks,
mu kõrval jääd väikeseks sa,
ma tahaksin olla su juures,
su jälgedes astuda.

Maret Soontaga põrm on sängitatud mulda Kose kalmistule.
Täname kõiki, kes on olnud meile mõistvalt toeks ja püüdnud meie leina leevendada.
Tütar, türetütar ja õde perega

<p>Kallid Helgi, Helja ja Sirje peredega Avaldame kaastunnet ema Vilma Lemmsalu surma puhul.</p> <p>Aavo ja Aimi perega</p>	<p>Sügav kaastunne Heljale Nikitinile ema Vilma Lemmsalu surma puhul.</p> <p>AS K.U.Mell</p>	<p>Sügav kaastunne Helja Nikitinile ema Vilma Lemmsalu surma puhul.</p> <p>OÜ Kose Vesi</p>
<p>Sügav kaastunne perekond Lumistele Endel Lumiste surma puhul.</p> <p>Perekond Leedmaa</p>	<p>Südamlik kaastunne Villu Normakule perega kalli isa ja vanaisa kaotuse puhul.</p> <p>Busland OÜ kollektiiv</p>	<p>Mälestame head naabrimeest Endel Lumistet ning tunneme kaasa omastele.</p> <p>Malmi ja Leedmaa pered</p>
<p>Avaldame kaastunnet Villule, Agele, Kaile ja Kairile isa, äia ja vanaisa Vello Normaku surma puhul</p> <p>Aksa ja Jüri</p>	<p>Siiras kaastunne Raivo Pernile perega kalli venna Toomas Pern`i kaotuse puhul</p> <p>perek. Valliste, Vask Anne, Tiiu</p>	<p>Avaldame südamlikku kaastunnet Olgale perega isa Eduard Russinovi kaotuse puhul.</p> <p>KÜ Kose, Pikk 20 elanikud</p>
<p><i>Kõigel on kuskil algus, lõpp on kusagil ka. Kuskil on süttimas valgus - teisal kustunud ta...</i> Südamlik kaastunne Villule, Agele, Kaile ja Kairile kalli isa, äia ja vanaisa kaotuse puhul. Meelika, Janis, Merike, Priit</p>	<p><i>Keset kaunist sügist ja päikesekulda lõppes tee, kust tagasi ei tulla</i> Südamlik kaastunne Lindale kalli abikaasa Endel Lumiste kaotuse puhul.</p> <p>Pensionäride klubi "Sügisrõõm"</p>	<p>Jäädavalt lahkusid Vilma Lemmsalu Endel Lumiste Vello Normak Toomas Pern Eduard Russinov</p>

VÄLJAANDJA KOSE VALLAVALITSUS

Toimetaja: S. Bärge, tel. 6 751 279. Toimetuse liikmed: E. Loorits, K. Bakradze, E. Sepp
Kose Teatajasse minev info saada iga kuu 25. kuupäevaks meiliaadressile koseteataja@kose.ee või helista telefonil 6 751 279.
Kujundus: OÜ Digimap, trükk AS Printon Trükikoda. Hind üksikmüügis 5 krooni